1879. XI. évfolyam. 158. szám. Szerda, augusztus 13.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bármentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

DEBRECZEN VÁROSI KÖNYVTÁRA

Debreczen, aug. 13.

Ma veszi kezdetét Debreczenben az egyházkerületi közgyülés, és pedig mint előre látható nagyfontosságu tárgyai levén, igen látogatott s talán heves viták-ban is bővölködő leend.

Legkiválóbb tárgya a Tisza Kálmán által az egyházakra erőszakolni szándékolt „a felekezeti közép és felsőbb iskolák feletti legfőbb felügyeleti jog“ czimü törvényjavaslat, mely protestáns autonomiánkat épen oly mélyen sérti, mint a hajdani osztrák császári pátens.

Előre is kiváncsiak vagyunk reá, hogy lesz-é ember a ki védelmére kél ezen javaslatnak, lesz-é a ki e szándékos roszakarattal gyártott, s a protestánsok függetlenségének megsemmisitését czélzó javaslat mellett lándzsát törni elég merész leend.

Ha netalán lenne ilyen, nem késünk e gyászlovagok nevét az utókor számára megörökiteni.

Nem azt kérdjük, hogy van-e protestáns ember, kit e javaslat ne sértene? Hanem azt, hogy van-é a hazában a szabadságnak, a szabadvallási gyakorlat magasztos eszméjének egyetlen igaz hive is, ki az ilyen hatalmi tulkapásoktól undodva nem fordulna el?

Nem hallgatjuk el, megjegyzés nélkül, mig az 1859-ik évben az akkori császári pátens ellen, ugyszólván minden iszlubban dobbal hirdették az elkövetett sérelmet, és mintegy minden igaz magyar és protestáns ember az ellenállásra hivatott fel, addig a Tisza Kálmán hason tartalmu pátensének tárgyalására a leguagyobb csendességgel csak ugy suttyomba történtek meg az intézkedések. —

Mi lehet ennek az oka? hogy nem Balogh Péter a superintendens? vagy a Thun Leó személye Tisza Kálmánnal van felcserélve? az elsőt, bár mennyire gondolkodunk is, nem akarjuk elhinni, nem tudnánk megbarátkozni még csak gondolatával sem annak, hogy a mi mostani superintendensünk képes lenne a protestáns egyház és iskolák autonomiájából, egy jottát is engedni, ha bármily barátság és rokonszenv füzi is Tisza Kálmánhoz, hanem azt kimerjük mondani, hogy ha nem Tisza Kálmán átkozott javaslata forogna szőnyegen, a tárgyalást nagyobb nyilvánosság előzte volna meg, és ez lett volna a helyes.

Thun Leónak megbocsátható volt az irányunkban tanusitott rosz akarat, ellenségünk volt politikai, nemzetiségi és vallási szempontból, ellenben Tisza Kálmán, mint magyar, mint református, kérlelhetlenül elitélendő, mert tetteiből nem látszik más, minthogy saját énjének kész hazáját, nemzetét, — vallását áldozatul dobni.

Habár a legnagyobb csendben történtek is meg az első intézkedések a tárgyalásra, mindamellett is a papság érezte az egyházak és iskolák életgyökerére mért fejszecsapást, tömegesen jöttek be, minek már előzetesen is meglett az a jó következése, hogy a Tiszapárt híveiből a főbb coripheusok, nátha és más betegségek miatt elmaradni igyekeztek a gyülésről, jól is tették, nem lesznek legalább tanui principálisuk bukásának.

Nagy fontosságu ügy ez, melyet pontról-pontra figyelemmel fogunk kisérni s lefolyásáról t. olvasóinknak hiven referálni.

Másik fontos tárgya leend a debreczeni presbyter választás tárgyában 2554 polgár aláirásával beadott felebbezés elbirálása.

Ezen ügy mindnyájunk előtt ösmeretes, s már ritkaságánál fogva is nagyon érdekes. Itt 300 db. Tisza-imádó minden áron elakarja hitetni a világgal, hogy az ellene beadott 1656 szavazatból csak 256 ér valamit, mert igy ők 44 többséggel rendelkezhetnek, 1300 szavazat pedig nem ér semmit és ezt confiskálni kell. Vidéken renomét vesztett s itt uj szerencsét próbáló emberek a confiskálásra, még a kir. ügyészt is igénybe akarták venni, de hát erre még sem volt bátorságuk, hanem aztán egyszerűen kinevezték egymást presbiternek. Ezen eljárás ellen felebbezett 2554 polgár, ezek a debreczeni Tiszák, nem akarnak és nem tudnak azzal a körülménnyel tisztába jönni, hogy mig Tisza jó pénzért teremthet az országgyülésen alázatos többséget, addig a debreczeni polgár nem eladó. —

Majd meglátjuk, mi lesz a határozat, a polgárság nem pártfogást, hanem igazságot kér ama gyüléstől, mely magának Tisza Kálmánnak is szemeközzé vágja az igazságot, s lelkiösmeret szabadságán, senki által nem enged erőszakot tenni.

Hiszen maga a mi egyházi zavarunk is a Tisza befolyása, mert csak Tiszapártiak lehetnek képesek a nép határozott ellenszenve daczára mindenáron felszinen maradni, ilyen más fajta emberektől aligha kitelnék.

A jövő számban közölni fogjuk egész terjedelmében a felebbezési kérvényt.

Politikai hirek.

— **Konstantinápolyból** irják: A minisztérium átalakitását, a szabadelvüség és a reformok alapján mielőbb várják. Mondják, hogy Midhát pasa meghivást kapott volna Konstantinápolyba jönni. — A porta válaszolván Szerbia kárpótlási követelésére, kijelenti, hogy a szerb jegyzékben felsorolt adatok nagyitvák. Az albán betörést a felizgatás okozta, mely az uj tartományrészek Szerbiával való egyesitése miatt keletkezett A porta minden felelősséget visszautasitott.

— **Cseh dolgok.** Prágában a feudalis nemesség Clam Martinitz gr. elnöklete alatt nagy értekezletet tartott, melyen a bécsi ut eredménye képezte tanácskozás tárgyát. A feudalisok hir szerint a Hohenwart által vezetett közjogi párthoz csatlakoznak, mig a cseh képviselők többi része a morvákkal együtt külön klubot alkotnak. De azért bizonynyal egy követ funak a feudalisokkal.

— **Angliának** nem lesz békéje. Hiába verte le az ulundi csatában a zulukat, Csettevájó király ujabb támadásra készül. A „Times“ a levertnek hitt zulu királyról irja, hogy az ujabb ellentállási kisérletekre készül.

Debreczen, aug. 13.

A városunkban utóbbi időben megindult üdvös mozgalom, mely egy „Frőbel“-féle gyermekkert felállitását tüzte ki nemes czéljául, igen szépen haladt s az eredmény — tekintve a mostoha időjárást — azt mutatja, hogy közönségünk ez ügyet helyesen és a kor szellemhez méltóan fogja fel.

De bár a közönség sokat tett is ez ügyben, a begyült összeg még sem elegendő arra, hogy csak erre támaszkodva is meglehessen kezdeni e gyermekkert felállitását, ugyanazért a „Frőbel“ bizottság elnöke Dragota Sándorné Csorba Tekla urhölgy és Kiss József kir. tanfelügyelő ur a városi törvényhatósághoz a következő kérvényt nyujtották be:

Mélyen tisztelt nagyságos polgármester ur! és tekintetes városi hatóság!

Városunk nagy kiterjedéséhez és 47,000-et tevő lakosságának nagy számához képest a város által fenntartott egy kisdedóroda a belejáró 220—300 kisded tulságos nagy száma miatt többet be nem fogadhat; épen azért nem tudják kisded gyermekeiket megóvás és ápoló nevelés végett hová adni a szülék, kik közül mult 1878. évi augusztus és szeptember hónapokban sokan folyamodtak a megyei kir. tanfelügyelőhöz az iránt, hogy gondoskodjék, illetőleg a városi tekintetes hatóságnál eszközölje ki egy Frőbel-féle gyermekkertnek mielőbbi felállitását, berendezését és fenntartását, melyre a fentebbi indokolt kérelem folytán égető szükség van. — A nevezett intézet, nem egyéb, mint egy kerttel a végett tökéletesen berendezett kisdedóroda, hogy abban a gyermekek az esztendő tavaszi és nyári évszakában egyrészről a kerti virágok és egyéb növények szemlélésével, ápolásával és tenyésztésével is foglalkozzanak azért, hogy a természet szépségei iránt fogékonyakká tétessenek; s ennek folytán a szép iránti érzelem lelkökben korán felébresztessék: — másrészről a szabadban játék — és munkatermeikben rendezett és a kisded gyermekeknek egészségét nagy mérvben előmozditó és testi erejöket s ügyességöket kifejtő mozgási és szellemi játékokkal s házimunkákkal való elfoglalás mint önmunkásság által tudásvágyaik kielégittessenek; s értelmi tehetségöknek mindenike fokonként fejlesztessék és képeztessék.

Alólirott elnök és megyei kir. tanfelügyelő az emlitett kisdednevelő intézet szükségességének tudatából indulva ki: elhatározták, hogy ennek létrehozását társadalmi uton is elősegitik, és ennélfogva egy mult 1878. évi szeptember hó 21-én megalakult Frőbelegyletet kezdeményeztek, mely nehány héttel később novemberben kezdette meg gyülését; ennek eredménye mai napig következő:

a) 15 alapitvány egyenként 50 frttal = 750 frt.

b) 145 részvény egyenként három éven át 4 frtjával fizetve, — egy évi értéke tesz = 580 frtot. Három évi össege tesz = 1740 forintot.

c) pártoló tagok által aláirt = 515 forintot.

d) A Frőbel bizottság, különösen pedig annak elnöknője által f. évi junius hó 7-kén rendezett mükedvelői előadásból és a tombolajátékból befolyt tiszta jövedelem = 178 frt 8 kr. Összesen 3183 frt 8 kr.

Ezen összegből eddig befizettetett

a) 9 alapitvány egyenként 50 frtjával = 450 frt.

b) 145 részvényből f. 1879 évre 43 részvény egyenként 4 frtjával = 172 frt.

(E folyó évre nincs kifizetve 102 részvény, melynek összege = 408 frt. 1880-ik évre 580 frt. 1881-ik évre 580 forint. Összesen 1568 frt.)

c) pártoló tagok által kifizetett = 500 frt, (nincs kifizetve 20 frt.)

d) mükedvelői előadásból és az augusztusi tombolajátékból befolyt tiszta jövedelem = 178 frt 8 kr. Összesen 1300 frt 8 kr, mely összeg gyümölcsöztetés végett a debreczeni takarékpénztárban kamatozik.

Ezen eredmény folytán alulirottak, mint a Frőbel-féle bizottság megbizottjai elérkezettnek látják az időt arra nézve, hogy városunkban egy Frőbel-féle gyermekkertnek mielőbb leendő létrehozása iránt, nagyságodhoz és a mélyen tisztelt közgyüléshez folyamodjanak, mint a melynek jogában és kötelességében áll azt létesiteni. Erre nézve következők kivántatnak meg.

1. Egy olyan helyiség, mely mind egészséges voltánál, mind pedig helyeztetésénélfogva alkalmas legyen arra, hogy abban a kisdedek csendes fekvésénélfogva háboritatlanul foglalkoztattathassanak és tanulhassanak. — Ilyen helynek tartanók a város közepén a csapó- és czegléd-utczákat összekötő, központi fekvésü Komáromy-ház udvarának és a szinház telkének azon részét, mely egyfelől a csizmadiaszin déli végénél, oldalt pedig a Jobszt-féle ház kertjével van tőszomszédságban; mely kert az emlitett intézet részére igen alkalmas helyiség lenne azért, mivel elegendő és már teljesen befásitott területe van, melynek birása nélkül azt ott berendezni sem lehetne. Ezen kertet tek. Jobsztné asszonyság tek. Simonffy Sámuel urnak tett nyilatkozata szerint: örömmel adná át a tudvalevő czélra a városnak 12 évre haszonbérbe, melynek kibérlése által ellenne háritva az ottani épitkezésnek, czélszerü berendezésnek legnágyobb akadálya.

2. Egy épület, melyben legyen játszó, munkaterem, óvónői-lak, dajka-szoba és fedezett tornácz, egy ilyen épület az 1·/. és 2·/. alatt tisztelettel mellékelt épitési tervrajz és a költségvetés szerint, körülbelől 10000 forintba kerülnek, az alvó-szobák kihagyásával.

3. A fentebb emlitett helyiségen és épületen kivül szükségeltetik még a kisdednevelő intézetnek a Frőbel bizottság által lehető legnagyobb takarékossággal megállapitott évenkénti fenntartási költségeiről is gondoskodni a következőkben, nevezetesen:

a.) Gyermekkerti óvónő évi fizetése lakáson és fűtésen kivül = 500 frt.

b.) Egy tisztességes nődajkának az intézetben való egy kis lakszobáján kivül évi fizetése = 180 frt.

c.) Az intézetben és az udvaron, fűtést és mindenféle tisztogatást végzendő (az óvónő által fogadandó és fizetendő) cselédnek 60 frt.

d.) Az épület, udvar és kert fenntartására és tisztogatására = 80 frt.

e.) Vegyes szükségletekre = 40 frt.

f.) Reményelvén, hogy az intézet fűtésére szükséges tüzifát a tekintetes közgyülés kegyeskedik ingyen adni, azért nem vétetett fel arra kiadási összeg a költségvetésben.

g.) Első évben az intézet felszerelésére 260 frt, (mely kiadása a későbbi években huzamos időn át egészen megszünik.) Összesen 1120 frt.

Az 1·/. és 2·/. alatt mellékelt épitési tervet és költségvetést azon tiszteletteljes kérelemmel van szerencsénk átszolgáltatni, hogy a tervrajzon előtüntetve levő s abból kihagyható alvó-szobákkal megkissebbedett körülbelől 10,000 frtba kerülő Frőbel-féle gyermekkerti épületet, kerttel egybekapcsolva a Komáromy-ház udvarán és a szinház telkén, mint arra legalkalmasabb helyen, vagy ha ott lehetséges nem volna; azon esetben a belvárosnak más központi helyén felállittatni, s azt a mai idő és korszellem kivánalmainak megfelelőleg felszereltetni és berendeztetni kegyeskedjék. — Ha ezen alázatos kérésünk a városnak nehéz viszonyai és annyagi körülményei miatt e folyó évben teljesithető nem volna: azon esetben, — (a mennyiben a bizottság á gyermekkertet az adakozók sürgetése folytán a városi közönség egyik legégetőbb szükségének és legfontosabb érdekeinek előmozditása és kielégitése végett erősen óhajtja, habár bérelt helyiségben is, még e folyó év őszén nagyságod által megnyittatni); ezen oknálfogva mély tisztelettel kérjük nagyságodat és a tekintetes közgyülést arra, hogy egy Frőbel gyermekkertnek alkalmas helyiség kibérelésére és az azon netalán leendő csekély igazitásokra megkivántató bérleti dijat és csekély költséget a téli évszakban az intézet számára szükséges tüzifával együtt, engedélyezni méltóztassék.

A mi pedig a gyermekkert évenkénti fentartási költségeit illeti, erre nézve a Frőbel-féle bizottság az igen tisztelt tekintetes városi hatóságnak, mint a kisdednevelő intézet fenntartó tulajdonosának felajánlja, illetőleg rendelkezésére bocsátja.

1. A mai napig gyüjtött 750 frt a lapitványnak.

2. 515 frt partoló tagsági pénznek,

3. a mükedvelői előadásnak jövedelméből bejött 132 frt 8 krnak kamatját,

4. a bizottság gyüjtése folytán évenként befolyó részvény-dijakat, mely már a mai napig 1740 frtot tesz, vagyis összesen 3183 frt 8 kr, s ha ezen 4 folyó szám alatt kimutatott összegek kamatjához és a részvény-dijakhoz hozzáadatik az olyan növendékektől kiknek szülei se nem alapitók, se nem részvényesek, havonként például 1 frtjával befizetendő dij; és különbség nélkül minden az intézetbe ujonnan bevett növendékektől egyszer mindenkorra beveendő beiratási dij, akkor az évenkénti fenntartési költség körülbelől fedezve lesz, mint ez az alábbi bevételi kimutatásokból látható.

A gyermekkert első évi 1120 frtot tevő fenntartási költségének fedezésére szolgálnak a következő bevételek, u. m:

a) takarékpénztárban gyümölcsöző 1300 frtból levonva a város rendelkezésére folyóvátétel végett bocsátandó 172 frt részvénydijat, a felmaradt 1128 frtnak évi (mely azonban a gyüjtések által folytonosan szoporodik) 6%-os kamatja 68 frt 50 kr.

b) 8 egyenként véve 50 frtos alapitványnak 8%-os kamatja 40 frt.

c) Egyelőre 40—50 növendéktől a beiratási-dij 50 krral 20 frt.

d) 50 növendék közül leszámitván az alapitványt tevők és minden részvény után egy egy gyermeket, vagyis összesen 30-at ingyenesnek 20-at pedig fizetésesnek véve fel havonként például 1 frtjával fizetnek, összesen 240 frt.

e) 145 részvény évi járandósága 580 frt.

Összesen: 953 frt.

Jegyzet. A költségvetésben felszerelésre felvett 260 frtból az „Országos kisdedóvó egyesület“ titkárának P. Szathmári Károly urnak 3·/. alatt hiteles másolatban tisztelettel mellékelt levele szerint: 100 frt meg fog kiméltetni az által, hogy a bizottság kérelme folytán a gyermekkert megnyitása idejére a fennebb nevezett egyesület által a „Frőbel“-féle foglalkoztatási eszközök nagy része ingyen fog adatni, s ennélfogva felszerelési eszközökre 100 frtuál többet nem kell kiadni.

Fennebb elmondottak szerint tehát, ha a nemes város helyiséget ad: azon esetben az első évben az 1120 frt kiadásból 166 frt 50 kr fedezetlen teher esnék a városi pénztárrá, mely a későbbi években pedig egészen megszünik, mivel a bizottság által ezután is folytonosan gyüjtendő alapitványok, pártoló tagsági dijak és részvények, a gyermekkert növendékeitől beveendő havi dijakkal együtt teljesen fedezni fogják az intézet évi kiadásait.

Hogy az egyletnek müködése időről időre továbbra is biztosittassék, s a közönségnek a létesitendő gyermekkert iránti tettekben nyilvánuló érdekeltsége mindenkorra fenntartassék mély tisztelettel kéri a bizottság azt, hogy a kisded-nevelő intézet felett a felügyeletet a tekintetes városi hatósággal együtt közösen gyakorolja oly módon, hogy a hatósági megbizottakhoz ugyan annyi tagot választhasson, kik az intézetet legalább is hónaponként egyszer mindenkor együtt vizsgálják meg, s annak eredményéről a városi állandó népnevelési utján a tekintetes polgármesteri hivatalnak jelentést tegyenek és annak jóváhagyása mellett az intézet anyagi és szellemi ügyeiben felmerülhető kisebb bajoknak és hiányoknak megszüntetése végett érvényesen intézkedhessenek.

A Frőbel-féle gyermekkert mielőbbi létesitésének ügyét Nagyságod és a tekintetes városi hatóság kegyeségébe melegen ajánlva, mély tisztelettel maradunk

Debreczenben augusztus 4-én 1879.

Nagyságodnak és a tek. városi hatóságnak alázatos szolgái

az ideiglenes Frőbel-féle bizottság tagjai általában,

különösen:

Dragota Sándorné Csorba Tekla,
elnök.

Kiss József,
hajdumegye kir. tanfelügyelő.

— **BUDAPESTI HIREK.** — **Tisza Kálmán** tegnapelőtt a fővárosból Gesztre utazott — **A történelmi társulat** nehány tagja közelebb a segesvári sikra rándul, Petőfi elestének valószinü helyét megtekinteni. — **A második cirkusz.** Renz czirkusza már teljesen elkészült. A társulat 13-án érkezik meg, s az első előadást 14-én meg is tartja. — **Elefánt mint konstábler.** Kómikus eset adta elő magát az Oroszy czirkuszban. Ejféltájban ugyanis a három elefánt mellet alvó szolgát az állatok hatalmas trombita hangja ébreszté föl. A szolga a vészjelre rosszat sejtett s a szomszéd ruhatárba nyitva ott csakugyan egy enyves kezüt látott tolvaj lámpa fénye mellett gazdálkodni. A szolga gyorsan elbocsátá a legnagyobb elefántot lánczáról, s ez hatalmas ormányával nyakon ragadta a szökni igyekvő tolvajt, mindaddig erősen tartva, mig egy valóságos konstábler meg jelent a láthatáron, aki aztán további pártfogás alá rette a fogoly jómadarat.

Szerajevó égése.

A szerajevói tüzvészről a „Deutsch. Ztg.“ legközelebbi száma egy szemtanu következő tudósitását közli: A tüz 8-kán háromnegyed ötre a Miljacka jobb partján, az ugynevezett Latinlukbán tört ki. Schvarcz kereskedő a Szokolovics Simo-féle tárban szeszraktárt tartott. A mondott napon hogy, hogy nem, gyertyával közel mentek a szeszes hordókhoz, elég az hozzá, hogy egy hordó felrobbant, egy ember szerencsétlenül járt, a másik kettőnek sikerült megmenekülnie s egy pillanat alatt már az egész ház lángban állott. A tüz csakhamar a szomszéd épületekre is elterjedt. A tüzvész tovább terjedésének fölötte kedvezett azon körülmény, hogy két hónapon keresztül kimondhatatlan forróság uralkodott itt, esőnk ez idő alatt épen nem volt s ehez járult, hogy meglehetős nagy szél futt.

Este 8 órakor Szerajeró meglepő képet nyujtott, a Miljackától egész a Ferhadia-utczáig egy mérhetlen tüztenger volt az egész város. A fecskendők hatástalanok maradtak, vizben iszonyu nagy volt a hiány. Ekkor a Friedrich-féle vendéglő első emeleti helyiségében voltam, s innen szemléltem a tüz terjedését. Később már e ház is a lángok martalékává lett s átrohant az a spanyol negyedre is, melynek faépületeit rövid idő alatt fel is emésztette. A vihar még mindig tartott s este 9 órakor a tiszti kórház, a német consulatus s a török fürdő is lángokban állott.

A tüz, habár már ugyancsak lankad, még mindig tart. A benső s a legérdekesebb városrészei Szerajevónak már nem léteznek. Egy ideig a Miljacko balpartja is nagy veszélyben forgott, a vész szerencsére elmult s a kormányépületek sértetlenül maradtak fent.

— **VIDÉKI HIREK.** — **Nagyváradon** lóvonat épitése végett részvény-társulat van alakulóban, s már eddig 50.000 frtnyi részvény iratott alá. — **Török-Sz.-Miklóson** a mult vasárnap délután egy földmives asszony 17 éves leányát a kutba ölte. Tettének indoka még nincs tudva. — **Másodszor virágzik.** Dunaföldvárról irják, hogy egy ottani kertben levő fiatal almafa most már másodszor virágzik. — **Tüz.** Fényes Mór, herpályi birtokos tanyáján csütörtökön tüz támadván, egy kazal buzatermény lett a lángok martaléka; a b.-ujfalui tüzoltók azonnal kisiettek a vész helyére s jól alkalmazott segedelemmel, a dühöngő orkán daczára, még idejekorán megfékezték a pusztitó elemet — **Sok pályázó.** A Kecskeméten megüresedett 3 néptanitói állomásra, egy-egy 500 frt fizetéssel eddig már 50 pályázó jelentkezett. Lesz azonban még több is, mert a határidő még nem járt le.

Külföldi dolgok.

— **Indián leánykérés.** Egy északamerikai indián törzsnél azon szokás uralkodik, hogy a házasulandó fiatal ember éjnek idején keresi föl a választott leányt, szájában egy égő hosszu fadarabbal. A leánynyal szembe ül s ha az az égő rőzsedarabot elfujja, akkor azt jelenti vele, hogy hozzá megy, és ez esetben rögtön megtartják a lagzit, ha pedig a leány nem siet elfujni a lángot, akkor a fiatal ember — valóságos indus kosarat kapott, és hosszu orral megy haza, épen mint a vén udvarias Európában.

— **Az első protestáns templom Tirolban,** Tirolban legközelebb inaugurálják az első protestáns templomot. A majdnem kizárólag katholikus nép között erre mindezideig nem volt szükség, a protestanismus csak nem régen hóditott tért és hiveket az emlitett tartományban. —

— **Ujabb csatorna.** A newyorki tőkepénzesek a floridai félszigetet csatornával akarják ketté vágni. A terv szerint a csatornát a Survanee folyótól Cedar Keys északi részének tartva a floridai öböl mellett egyenes vonalban vezetnék azon pontig, a mely Jaksoville és Saint-Augusztin között fekszik. — A folyó medrét felhasználva, a csatornának csak 100 mértföld utat kellene ásni. E csatornával mellőzni lehetne a floridai félsziget körüli nagy kerülőt s különösen az utbaeső veszélyes Lucay-szigeteket.

— **Uj aranybányák.** A Tarantaise-ben felfedezett két aranyérről azt hiszik, hogy oly gazdagok, mint a fénykori californiai bányák voltak. Az egyiket a Sainte-Foynál levő magaslaton, a másikat Bonr-Saint-Maurice melletti hegységben találták. A Sainte Foy melletti bányát mintegy negyven év előtt már müvelték, de abba kellett hagyni, mert a kormány azzal gyanusitotta a tulajdonost, hogy önmaga vereti az abból nyert aranyat pénzéremnek. Mindkét bányához az érdekeltek roppant reménye fűződik, pedig ezek száma igen nagy, mert olyanok is „érdekelvék“, kik most még egyáltalán semmi érdeket nem tudnának kimutatni.

Egyházkerületi közgyülés.

— Első nap. —

Elnöklő püspök főt. Révész Bálint ur a gyülést valamivel 9 óra után gyönyörü imával nyitja meg. Az ima után jelenti, miszerint a főgondnok gr. Dégenfeld Imre ur sulyos betegsége miatt meg nem jelenhetett.

Ezután olvastatik a felső-szabolcsi egyházmegyében megejtett esperesi választás eredménye, melyből kitünik, hogy ez állásra Nemes Béniámin választatott, minek folytán az esküt az egyházkerület előtt letette s egy igen szép beszédben köszönte meg a bizalmat. E beszédet közöljük azért, mert az igen fontos inditványt tartalmaz s különben is élénk világot vet az elválasztott esperes ur tiszta hazafisága, s a protestáns egyház szabadsága és ősi

jogaihoz való ragaszkodására; a beszéd igy hangzik:

Főtisztelettü és nagyméltóságu egyházkerületi gyülés!

Midőn a legközelebbi áprili egyházkerületi gyülésen, mint helyettes esperes ezen diszes gyülekezetben megjelenhetni szerencsés voltam, a nagynevü és érdemü protestáns oszlopférfiaknak látása olynemü benyomást tett reám, mint az epirusi király miniszterére a római tanácsnokok látása. Ő előtte ugy tünt fel a római tanács, mintha királyi gyülekezet lett volna, én pedig e méltóságos, majestást sugárzó fényes gyülekezet tagjainak látására megdöbbentem kicsinységem érzetében. Most midőn a felső-szabolcsi ref. egyházak közbizalma parancsolt velem, hogy egyházmegyém élére álljak, egyszersmind e diszes gyülekezet egyik tagjává és az egyházkerületi törvényszék egyik birájává lettem: méltó aggodalom érzete hatja át valómat, megfogok-e felelhetni a főtisztelettü s nagyméltóságu egyházkerületi gyülés várakozásának? leszek-e egy vagy más dologban hasznos tagja e diszes gyülekezetnek? vajon az egyéni missiót, a melyre mindenki hivatva van betöltendem-e? a modort, a melyben ily gyülekezetben szólni kell, eltalálandom-e? a jövő titka. De arról biztositom a főt. s nagymélt. egyházker. gyülést és annak minden tagját, hogy bennem az erős akarat, őszinte jó szándék, igazság szeretet és tevékenység nem fog hiányozni. Biztositom, hogy a menynyiben tőlem függ, a felső szabolcsegyházmegye kötelesség mulasztás, vagy rendetlenség miatt megjegyezve nem lesz, és hogy egyházkerületi és tanácsnoki hivatalomat pontosan végzem.

Nem tudom, nem fog-e viszszatetszést szülni, de érzem, hogy ez alkalommal székem elfoglalásakor kötelesség missiomat jeleznem.

Érzem, hogy a lélek késztet kimondani, miszerint a jelenkor, s főleg mi, az egyházkerületi gyülés hivatalos tagjai, — mintegy erkölcsileg idézve, — két eszmét megtestesiteni vagyunk hivatva. Egyik a protestantismus nagy épülete alapjának megszilárditása, a süllyedésnek indult kissebb egyházak megmentése. A másik eszme az épület betetőzése, a protestans egyetem létesitése.

Az alap az egyes egyháztagokból áll, és ez az alap, a melyen az épület nyugszik. Fájdalommal bár, de ki kell mondanom, hogy süllyedni kezdenek e kisded egyházak és az elsüllyedés stadiumára jutnak, ha 1848-ban, a nagy hazafi, a lánglelkü Kossuth Lajos hazafias szónoklatára és felhivó szózatára „mentsük meg a hazát," a hazafiui érzelem, szellemi és anyagi, vér és pénzáldozatokban nem nyilatkozott volna. Bizony majd egy magas állásu, lánglelkü és a szónoklat varázsával biró protestáns férfiunak országosan kellene e szózatot hangoztatni mentsük meg szegény hazánkat, mely — méltóztassanak elhinni, hogy áldozatkészség, a testvéries érzület tényleges nyilatkozata nélkül elvész. A mostani segélyezés a parányi államsegély és a segély-egylet gyámolitása mellett lehetetlen.

Ezen jelzett sülyedés következtében az anyaegyházakból leányegyházak lesznek és a leányegyházak semmivé lesznek. Mi provinciális emberek érezzük ezt legjobban, kik naponta szemmel látjuk az egyházak gyengülését, s nem kell jóstehetség hozzá, hogy megmondjuk, hogy elvesznek, — ha fel nem karoljuk.

Mielőtt tehát még az elveszés megtörténhetnék, gondoskodnunk kell a megmentésről. Ennek nézetem szerint nincs más eszköze, mint az országos pénztárt felhasználni. Legyen szabad azon eszmét táplálni, hogy ezen eszmét mindnyájan fel fogjuk használni. Ha elhagyjuk őket, akkor el kell hagynunk azon kérdést, a melyet egy német tudós a protestans egyleti gyülésen tett, azt kérdezvén: Valjon keresztyének vagyunk-e még? akkor most igy teszem én fel a kérdést valjon keresztyének vagyunk-emár? A másik eszme főt. nagyméltóságu egyházkerületi gyülés, a melyet nézetem szerint megvalósitani kell, a protestantismus épület tetejének befejezése, a protestans egyetem létesitése. Egyes buzgó és lelkes férfiak, maga ezen főt. egyházkerületi közgyülés jelentékeny összegeket irtak az egyetemre. A Baldácsy alapitvány is nézetem szerint e czélra volna fordithandó. Legalább egy oszlopa lenne a monumentalis épületnek.

Én tehát a protestáns egyetem létesitésében biztos alapnak egyedül az egyetemes protestans pénztárt tartom, és nézetem szerint az ezen főt. egyházkerületi gyülésen ki kellene mondanunk, hogy a conventre küldendő képviselőket utasitaná ezen egyházker. gyülés, hogy a többi egyházker. képviselőivel a protestans egyetem felállitása, az országos pénztár létesitésére törekednének.

Egyébiránt magamat a főt. és nagyságos püspök ur és ezen méltóságos főt. egyházkerület minden tagjainak jóakaratába és bizalmába ajánlom. (Éljen.)

Andrássy gróf bukásához.

Az „Egyetértés" bécsi levelezője e sok mende-mondára alkalmat adó hirre vonatkozólag következőket mondja:

„Az első összeütközésre, mely a külügyi hivatal s a közös hadügyminiszterium között kifejlődött, az april 21-iki conventió szolgáltatta az okot. Mindenki emlékezik arra, hogy a tavasszal gróf Bylandt-Rheit hosszabb szabadságolásáról volt szó, melyet annak lemondása követett volna. A dologban volt valami s az indokokat én már akkor önnek olvasói előtt teljesen felderitettem. Nevezetesen akkori tudósitásomban értesitettem, hogy a legmagasabb körök a Szienicza Nozibazar-Mitrovicza vonalat tartották a megszállásra mulhatatlanul szükségesnek, s hogy gróf Andrássy ennek daczára az april 21-iki konventióban megelégedett a Lim-vonallal, melyet itt katonai szakkörök egyáltalán haszontalannak és szükségtelennek tartanak. Emlitettem azt is, hogy gróf Andrássy azzal csillapitá le a katonai köröket, hogy a mitroviczai állomást, habár Rozsaj felé kerülővel is, utólag ki fogja eszközölni Stambulban egy pót-konventióval, mely törekvésére azonban a porta azzal felelt, hogy az aprilisi konventiót megállapodás ellenére május közepén közzétette.

Felette fontos volt a vezérkar nézete akkor a konvencióról és Novi-Bazár megszállásáról s érdekes az, hogy a hadügyi kormányzat juniusban akként rendezte az okkupáló csapatok hadfelállitását, mely szerint az előnyomulás nemcsak a Lim-vonalon, hanem Szienczia-Novibazár felé is volt szükségképen irányzandó, miután a vezérkar s ennek nyomán gr. Bylandt kijelenté, hogy ő az ellensége albán törzsek között kissebb hadcsapattal a konvencció értelmében való előnyomulásért felelősséget nem vállal, mert ily kissebb hadcsapat a Limvonal járhatlan szakadékai között teljesen meg is semmisittethetik. Azonban Andrássy gróf még ekkor diadalmaskodott legalább annyiban, hogy a további csapatmozdulatok felfüggesztettek s az egész megszállás függőben hagyatott. Ekkor illetékes férfiak a megszállás felfüggesztését következőleg indokolták:

A vezérkar, tekintetbe vévén a rozsáji, ipeki és djakovai albán törzsek ellenséges érzületét, a terep nehézségeit, az utak járhatóvá tételének óriási költségét, a megszálló csapatoknak szükség szerinti jelentékeny számát s az élelmezési trainhez szükséges málhalovak beszerzésére forditandó költség magasságát s ezzel egybevetve a (Lim vonalon) elérhető czélnak mind politikai, mind hadtani, mind kereskedelmi tekintetben teljes jelentéktelenségét: elrendelte a további csapatmozdulatok abbanhagyását s a conventió végrehajtásának felfüggesztését s egyuttal mulhatlanul szükségesnek véleményezte a conventi kiegészitését akként, hogy állandó helyőrségi állomásul vagy Rozsáj is a priszrendi vilajet tőszomszédságában megszereztessék, vagy megszállási vonalul a priepolje-szienicza-novibazári ut erőszakoltassék ki.

Igy állott a helyzet mind maig.

Időközben gr. Byland-Rheidt nézete tért nyert. Andrássy gróf pedig a portánál uj conventiót kiszközölni nem tudott, de mázrészről arra sem volt hajlandó, hogy az április 21-iki conventió ellenére az egész novibazári szandzsák vonassék be a megszállás hadmüveleti területébe, a mit pedig a vezérkar mulhatalanul szükségesnek tart katonai tekintetből.

A dolog tovább is függőben maradt volna, ha a csehekkel a kiegyezés nem sikerül, azonban Taaffe gróf a megszállási müveletek befejezését kötötte ki, mielőtt kabinetét megalakitaná s ezzel a parlament elé jönne, miután a megszállással együtt járó költekezést s netaláni véletlenekért az odiumot nem hajlandó magára venni.

Andrássy gróf helyzete ekként kényelmetlenné vált, s egyrészről a hadügyminisztérium, más részről Taaffe gróf sürgetési ellenében legmagasabb helyen teljes megnyugvást kieszközölni nem volt. képes.

Hozzá járult ehhez azon körülmény is, hogy legmagasabb helyen sem tért, sem alkalmat nem nyujtottak Andrássy grófnak ahhoz, hogy a csehekkel folyó kiegyezési s az itt folyamatban levő kabinet alakitási ügyekbe véleményét illetékesen nyilvánithatta volna. E körülmény a grófnak különösen akkor tünt fel midőn ezt az udvar körében mint sulylyal birót kezdték emlegetni.

Nem hiszem, hogy csalódjam, ha állitom hogy mindezen körülmények összehatása birta a grófot a lemondás gondolotara vagy legalább arra, hogy a lemondás esélyének lehetőségét ő mega engedjen Budapesten köztudomásra jutni, s ekként a magyarországi közvélemény segélyét eshetőleg segitségül hivni vagy legalább annak irányzat kipuhatolni. E lépése azonban itt nem kedvezőleg itéltetik meg.

Annyit itteni kormánykörökben határozottan állitanak, hogy Andrássy gróf lemondásáról most még korai dolog beszélni, s hogy ez csakis Novibazár megszállásának befejezése után jön napirendre, de akkor bizonyosan napirendre jön.

UJDONSÁGOK.

* **A tiszántuli egyházkerület** gyüléséről bővebb értesitést hozandunk, azonban ma az idő rövidsége és terünk szük volta miatt nagy része holnaprá maradt. A tárgysorozat szerint napi renden levő suprema inspectió kérdése azért maradt el mert ezen nagyfontosságu ügyet előbb szükebb konferentián határozták kifejteni s ugy a nyilvánosság terén megvitatni. Az e tárgyban tartott hatalmas beszédek közül szinte közölni fogunk egyet mást. Nagy vita-tárgyát képezte ezen ügyhöz mindenben hasonló azon miniszteriális önkénykedés hogy a protestáns autonomia megsértésével a tanfelügyelőknek olyan utasitásokat ad, melyek nemcsak az 1868. IV. t. czikket sértik meg, hanem azoknak olyan jogokat ád, melyeket a protestans egyház soha el nem ismerhet. A dunántuli egyházkerület épen ezért és e miatt egy fölíratot fog intézni a kormányhoz, melyhez hasonló megtételére kéri fel a tiszántuli egyház kerületet is. Kiváló beszédek mondattak e tárgyban, melyekből arról győződtünk meg, hogy protestáns egyházunk ügye szilárd kezekben van. Kiss Albert bagaméri lelkész és orsz. gy. képviselő beszéde első helyen áll, melyben nem csak egy fölirat szerkesztését ajánlja, hanem az ilyen hatalmaskodások erélyes visszautasitását is sürgeti. E beszédet is holnap közöljük. —

* **A Szent-István ünnepély** alkalmából e hó 19-én 50%-kal mérsékelt menetárral külön személyvonat fog közlekedni. A vonat Debreczenből 19-én 6 óra 25 perczkor (este) indul. Utazási dij Budapestre és vissza 2-ik helyen 9 frt 20 kr; harmadik helyen 6 frt 10 kr.

* **Szinészeink** a jövő hó 27-dikén fogják megkezdeni az uj szinidényt, még pedig mint laptársunk a „D. E." irja Szigligeti Ede „Perényiné" czimü drámájával. Emlitett laptársunk elsorolja azon szinművek czimeit is, a melyekkel az igazgatóság kedveskedni fog közönségünknek. Nem sok biz az, de hát hihetőleg az elsorolt néhány czim után oda illesztett „stb." alatt rejlenek a „jégbe hütött" kitünő eddig sehol soha nem látott ujdonságok, melyek hivatva lesznek pótolni az oly remek darabokat, mint „Hol a gyerek?" meg „Domi az amerikai majom." Az uj tagok közül meg vannak nevezve a Dalnoky pár és Benedek Gyula. Szerettük volna inkább az uj opera tenor, a tragikus, meg az első szerelmes nevét olvasni, de bizonyosan ezek majd csak ugy „Deus ex machina" fognak feltünni szinidényünk ragyogó égboltozatjára, a többi lumenek közé. A „Bihar" tegnapi számában a megigért két fiatal énekesnő miatt irigykedik a debreczeniekre, azt hivén, hogy a „tiszteletre méltókat" elteszik pihenni; de azt is sejti, hogy a „két fiatal énekesnő" (minő csáb, hallod-e Faust! nem egy de dupla Margarethát kapsz) a ehorusból léptettetik elő, s nagy a gyanuja, hogy Derzsi Irma k. a. is a jelöltek közt volna. — Részünkről melegen üdvözöljük az ide érkezendő társulatot, óhajtva, hogy erősen meglegyenek velünk, már t. i. a közönséggel elégedve.

* **A kolumbácsi legyek** a nméltóságu m. kir. földmivelés, — ipar és kereskedelemügyi minister urtól vett értesités szerint már Temesmegye területén mutatkoztak. — Ezen legyektől, melyek a marha állományban sok pusztitást tehetnek, a jószágok megóvása szempontjából, annak megemlitése mellett, hogy azok egy vidéken csak kétszer háromszor jelentkeznek, s két három napig tartózkodnak, köztudomásra hozatik, miszerint előlök megjelenésök esetére legjobb az állatokat beistállózni. — Továbbá a beistálózott állatok szőrtelen részeit, ajánlatos erős dohány főzetből, kőolajból, és zsirból készitett kenőcscsel vagy 30 rész kátrányból, egy rész nyers Carbolsavból álló keverékkel erősen bedörzsölni. Ha pedig ezen eljárás a jószág falkák be nem istálózhatása miatt keresztül nem vihető, azon esetben a jószág falkák mellett erősen füstölgő tüz szitandó, de az állatok a fentebbi leirt kenőcscsel mindenesetre bedörzsölendők. — Debreczen aug. 8 án. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **Nagyszerü égi tünemény** volt látható tegnap este fél kilencz óra tájban. Egy meteor huzódott át az égbolton kelet északi irányban. A gyönyörü tüneményt igen sokan nézték. —

* **Kezdete és vége** egyformán csendes volt országos vásárunknak. Az oszlás már hétfőn kezdetét vette. A forgalom igen csekély volt.

* **A mult éjek egyikén** egy garázda compánia a rom. kath. iskola két ablakszárnyát „jux"-ból leszedte; miután az illetők nevei tudva vannak, felszóllitjuk őket, hogy e lap megjelenésétől számitva, kétszer 24 óra alatt az ablakokat illető helyökre visszahelyezzék, mert ellenesetben kiméletlenül fogjuk neveiket a nagy közönség megvetésének átadni.

* **Uzsorás koldus.** Van Szolnokon egy vak Miska nevü koldus, a ki megszorult kofáknak szokott pénzt kölcsönözni 1 frttól hetenként 20 kr. kamat mellett. A vak Miska ezen uzsoráskodását aztán legjobban megérzi a vásárló közönség, mert a kofák méreg drágán adják áruikat, hogy a roppant kamatot kinyerhessék. A szánalomra (?) méltó vak Miska különben 3 háznak az ura Szolnok városában.

* **Uj halálnem.** Egy bécsi szép fiatal asszony elfeledte kivenni szájából — mikor aludni tért — a hamis müfogait és azokat álmában lenyelte, minekfolytán nehány napi kinos betegség után — bár elsőrendü orvosok tanácsat kérték ki — meghalt.

* **Nagy inség.** Mint Gattaja községből irják, ott és a környékén a lakosság a legnehezebb sorsnak néz elé. Némely gazdának a vezebb sorsnak néz elé. Némely gazdának a vetőmagot sem fizette vissza az aratás; se buza, se rozs nem termett, a kukoricza pedig általában kiszáradt. Moritzföld községben oly nagy a lakosság rémülete a közelgő nyomortól, hogy nagyrészük Szerbiába szándékozik kivándorolni, más vidékről pedig az oláh ajkuak Bosziába szándékoznak. S e mellett az adót kérhetlen szigorral hajtják, ugy hogy a földnépének csakugyan nem marad egyéb hátra, mint a tömeges kivándorlás.

* **Egy krajczáros bankó.** Plejer budai ügyvéd a nemzeti muzeumnak igen érdekes forradalmi bankjegyet adott, mely 1 mond egy krajczárról szól. A bankjegy valamivel nagyobb, mint a jelenlegi egy forintos bankó fele, durva vastag papirra van nyomva s teljesen négyszögü. Fölirata — kizárólag magyar nyelven — az arabeskek közt következő: 1. Rozsnyó bánya város pénztári utalványa egy pengőkrajczárra. E jegyek: A város pénztár által állladalmi magyar bankjegyekkel biztosittattak. 2. Hamisitói, a városi hatóság által fenyittetnek. 3. Visszaváltásuknak határideje, a város által határoztatik meg, minek közzétételétől számitva 8 nap alatt beváltandók; különben érvénytelenek. Rozsnyó. 1879. julius 16 kán főjegyző (ezután „Lerasen D."-név irva.)

* **„Ingujjban".** A nagy meleg, mely napok óta uralkodik, sok jámbor halandóról lekényszeritette a kabátot, s az irásztalhoz láncolt nép mindenütt ingujjban végzi a munkat. Igy történt az egyebek közt a temesvári adóhivatalban is; itt azonban valami szemérmes adófizető polgártárnő megirigyelte a hivatalnokok kényelmét, s egyik ottani lapban mérges felszólalást tett közzé, a köztisztesség és a hölgyek iránti tekintet ignorálásával vádolván az illetőket. Másnap az adótisztek, kik ugy látszik arról nevezetesek, hogy nemcsak másról, de magokról is lehuzzák a kabátot, a következő gorombа válasszal feleltek a felszólalásra: „No lám, milyen finnyásak az aszszonyok! Felindulnak, ha egy férfit ingujjban látnak; ők azonban mikor bálba mennek, egész karjukat és nyakuk jó részét meztelenül mutogatják. Miért ne legyen szabad a férfiaknak hasonlót cselekedni? Ha van nőemanczipáczió miért ne legyen férfi emanczipáczió is. Egy férfitől sem lehet rosz néven venni, ha a nagy meleg miatt kabátját a hivatalban leveti, mert ha tisztességes dolognak tartják, hogy az asszonyok félmeztelenül csatangoljanak, akkor az sem lehet tisztességtelen, ha a férfi ingujjban jelenik meg a világ előtt."

* **Elváló házastársak.** Londonban van egy hires egyházi szónok, Daczára 61 évének a felesége ellen — válópört inditott. A tárgyalásnál sok érdekes fordult elő, s a legkülönösebb a dologban az, hogy a biróság a két aggot — csakugyan elválasztá házasságtörés miatt.

* **Egy ötéves gyujtogató.** Roppant tüz volt Somló-Vásárhelyen mult hó 23-án, 14 lakház és számos gazdasági épület eset áldozatul. Alig távolitották el az üszköket, párt nap mulva ismét tüz ütött ki. Ezuttal szándékos gyujtást sejtve, keresni kezdték a gonosztevőt, és mint jelentik, fel is fedeztetett az, egy öt éves hitvány gyermek személyében, kinek tüzet rakni valódi szenvedélye.

* **A tyuk is kikaparja.** Ezzel szokták ijesztení a hazugokat, tolvajokat: hazug dolgot, lopott dolgot még a tyuk is kikaparja! Ez a tősgyökeres magyar közmondás teljesedett be Biharmegyei, kölcsejei parasztoн, a ki két lovas kocsijával vásárra jött Aradra. Arra megy egy ember s egyszer csak igy szól: Nini, ezek az én lovaim, melyeket két év előtt loptak el tőlem Kerekiből. A lovak jelenlegi tulajdonosa zavarba jön, bekisérik és kiderül, hogy a lovak csakugyan a Máris György kereki lakos ellopott lovai.

* **Aratás után,** Puszta-Pónán Herczfelder-féle birtokon élettel rakodtak a szekeres gazdák. Egyikök fiára valami csiny miatt megneheztelvén, a kezébe volt favillát a kocsin keresztül átdobta a fiura és pedig oly szerencsétlenül, hogy az sziven találta rögtön szörnyet halt. Sziverét metszette el a villa hegye.

* **Budapesti élet.** „Kedves Laurám" — szólt a korzón, kioszkban, szigeten s egyéb nyilvános helyeken, sőt még a nőegyletekben is nagyon ismeretes mama, — „vőlegényeden adj tul, mert a papa olyan helyeken látta, hol tisztességes embernek megfordulni nem szabad." — „Mit keresett ott a papa? . . ."

* **Husárak** megállapitva s bejelentve 1879. aug. 13-tól 20-ig következő: 40 kr. Szilágyi Gábornál szent-anna-utcza régi szék. 44 kr. Magyar Gábornál csapó-utcza 414. sz. a., Rácz Lajosnál péterfia-utczán, Rácz Jánosnál egyháztér 345. sz. a., Rácz Györgynél várad-utcza 2121., rózsatér 6. sz. a., Szentessi Istvánnál sz.-anna-utcza 2256. sz. a., 46 kr. Magyar Gábornál czegléd-utcza 55., hagymatér 10. sz. a., Gyarmati Istvánnál mester-utcza 1442., varga-utcza 228. szám alatt, Nagy Mihálynál czapó-utcza 794. szám alatt, Rácz Györgynél czegléd-utcza 2599. szám alatt, Gyarmati Jánosnál mester-utcza 1113. sz. alatt, és végre Szentessi Istvánnál rózsatér 11. szám alatt. Minden többi mészárszékekben pedig 48 kr. Debreczen, 1879. aug. 13-án. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **Temetésre hivta a leányokat.** Török-Szt.Miklóson egy vadászatairól hires földmivelő fiatal ember agyonlőtte magát. Neje halála óta — aki nehány éve, hogy elhalt, — buskomorságban szenvedett; a legutóbbi időkben pedig a borivásnak adta magát. Halála előtt is két napig ivott a korcsmában. Mult kedden, mikor hazafelé ment, az utczán elébe került leányoktól egészen kedélyesen kérdé: eljöttök-e a temetésemre? A mint hazaért, leverét kétcsövü fegyverét a szegről és kiment vele az udvarba, a hol szegény édes anyja és sógornője mesott, ezektől egy Isten hozzáddal elbucsuzván, tőlük mintegy 6 lépésnyire főbelőtte magát.

* **A Montblanc áldozatai.** Mult hó közepe tájan egy angol két fiával érkezett a Montblanc aljára és vezetőt fogadva, teljesen felkészülték a nagy hegyi utra, melynek kanyargós utain csakhamar eltüntek a vezető családjának szemei elől. Hosszu és fáradságos mászás után fölértek a havasok közé és ott egész nyugalommal kezdtek theát főzni. E közben a vezetőt előre küldötték, nézze meg vajon föl lehet-e jutni a szomszéd havas tetejére. A vezető eljutott a czélhoz, s mikor onnan integetett — annak jeléül, — hogy az oda vezető utat megtalálta, borzasztó jelenetnek lőn tanujává. — A fölöttük levő magaslatról óriási hógörgeteg kezdett rohanni atá, — mit az angolok észrevettek, s mintegy megdermetten várták a folyton feléjük rohanó — halált. Egy rémes pillanat és a következő perczben a hatalmassá nőtt görgeteg maga alá temette őket, s ragadta menthetetlenül a mélybe. A vezető félholtan érkezett le s jelentést tőn a hatóságnál. —

* **Egy vagy két vidéki tanuló,** 8—12 éves, felvétetik igen jutányos feltételek mellet teljes ellátásra a következő iskolai évben. Bővebb felvilágositással szivességből szerkesztőségünk szolgáland.

* **Halál a szinpadon.** Altorf szinházában Lucziát adták elő, midőn heves vihar tört ki, s tombolt veszett dühvel. A tenorista épen az „átok" dallamát énekelte, midőn egy sikettő csattanás hallatszott, — s a tenorista a villámtól sujtva holtan rogyott össze a szinpadon.

* **Ismét válópör.** Az arisztokraczia köréből közelebb egy válópör fog port verni, mely egy nagy család hit-bizományát forgatja föl. A sógorasszonyt, ki jelenleg Londonban időzik, veszi el a takarékosságáról és szerencsés pénzügyi müveleteiről ismeretes főur, ki ujabb időben a Tisza-szabályozás kérdésénél nevet vivott ki magának.

* **Szegény ember sorsa.** Egy diószegi szegény özvegyasszony kis pénzmaghoz jutott eladott tinója árából. A szerény summácskát félve dugdosta egyik rejtekhelyről a másikra attól tartva, hogy valami istentelen tolvaj köröme közé kaparintja a szemefénye gyanánt őrzött kincsét. Végre hosszas vándorlás után belekerült a pénz a takaréktüzhely sütőjébe, belegöngyölgetve egy ócska zsebkendő rongyaiba. Itt aztán nem fért hozzá a tolvaj s a pénz olyan biztonságban volt, mintha csak az angol bank pinczéjében lett volna letéve. — Valószinüleg mi sem történik, ha a ház őrsére honhagyott fiu a házpadláson fel nem fedez egy friss tyuktojást. Ez a tojás Pandórszelencze lett az özvegy bankjegyeire nézve. A fiu étvágyat kapott a tyuk produktomára s hozzá látott a rántotta-sütéshez. A tojás megsült, de drága lángokná. A bankjegyek hamuvá égtek a tüzben. Mikor a szegény asszony este hazajött, kétségbeesett vesztesége láttára. A szerencsétlen fiu a háztól való elcsapatással fizette meg a rántottát. „B—r".

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Főmunkatárs: **Grünvald József.**

Kosztadásra vállalkozó

kerestetik

a debreczeni kir. gazdasági tanintézetnél mintegy 70 tanulónak élelmezésére pályázat hirdetetik. A tanintézetnek teljes konyha-asztal- és egyéb háztartási felszerelése levén; a vállalat csekélyebb üzleti befektetéssel is kezelhető. Vállalkozó tartozik, az élelmezést f. év October 10-dik napján megkezdeni. Irásban beadott ajánlatok elfogadtatnak f. é augusztus hó 28-ig. A vállalatot illető minden feléletek megtekinthetők naponként a tanintézeti épületben Péterfia-utczán.

Az igazgatóságnál.

(243.)

Hirdetés.

A hatvanutcza elején vagy közepén egy két vagy három nagy szobából álló lakhely kerestetik.

Értekezni lehet

KATZ JAKAB urnál.

(234)

Chiococa-Liqueur

(Liquor Chiocoae fortiificans) a legbiztosabb leghasznosabb és legjobb

SZERE AZ UJIDŐNEK

a

FERFIERŐ

egyedül alapos és gyors erősitése és fenntartására, felülmája kellemes és fűszeres édes ize által a legfinomabb és legnemesebb liqueureket, nemcsak gyomor erősitőül, az emésztés előmozditására, étrágy keltésre szolgál, hanem minden a testgyengeségben szenvedőknél kitünő erősitő italnak bizonyult, a lankadt izmok fenntartása és erősitésére, az idegek és azok ruganyos erejére és uj működési tehetségére. Meglepő feltüzelő, éltető és felviditó hatással van.

Ezeren köszönik ezen hasonlithatlan élet-italnak előbbi erejük visszanyerését, a miről előkelőségektől számtalan elismerések és köszönnyilvánitások vannak szives megtekintésre, holott azok (titoktartásból) soha sem hozatnak nyilvánosságra. Ára egy eredeti palacknak könyvecskével 3 frt, csomagolás 30 krajczár.

Főszétküldési raktár: D. C. Chiodi gyógytára „z. Sobutzengel" Bécs, Währing, Herrengasse 26. (hova levélbeli megrendelések küldendők.) Fiók-raktar Budapesten: Török József gyógyszerésznél, (56.)

Háziaszonyoknak.

Legalább négy kilo megrendelésnél küldök utánvét mellett bérmentve és vámmentesen

legfinomabb cuba kávét

kilóját 1 forint 85 krjával.

Megrendeléseknél a czim tüzetes feladása kéretik.

R. Maiti, Triestben.

(199.)

Arverési hirdetmény.

Hajdumegye Földes nagy községben az italmérési regale-jog, folyó 1879. october 1-től 1883-ik év végéig. öt, esetleg egy részletbe, folyó évi szeptember 9-én délelőtt, a község házánál árverésen kifog adatni; — az árverési feltételek ugyanott megtekinthetők, irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Földes, 1879. aug. 6.

Nagy Imre,
főbiró.

(238.)

MINDENNEMŰ

TITKOS BETEGSÉGEK

és

bőrbajok

gyógyittatnak RICORD párisi egyetemi tanár egyedüli biztos gyógymódja szerint.

FOGÁK

és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Weisz Gyula

specialista gyógyász,

a budapesti császári és királyi katonai főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamű orvos által.

Lakik: széchényi-utcza, 1808. számu házban. (Czirinkó G. ur bútortelepe.)

Kiadó tulajdonos: JENEY JÓZSEF.

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.